

2316

Compendium Philosophicum.
De Meteoris, Paruis naturalibus
De Cælo; Item de Generatione
& Corruptione, De Anima iuncta
M^a, & ab illa separata.
Deliv. 7. Denique De Ethicis.
M. 112. 2.

Traditum à R. P. M.
Francisco Rodriquez
Societatis Ies^u.

Vlyssippone Anno Dni. 1629.

Scr^{ip}sit Didacus Perez
de Arellano disci-
pulus.

Compendium Philosophicum
De Mathematicis Partibus
De Caelo; Item de Generatione
et Corruptione, De Anima animalium

Ab eodem Authore
De Opibus Illis separatis
Deinde De Philosophia
in genere

Francisco Rodionov
Societatis Jesu.

Vladislaus Imperator Romanorum

Scripti Dilectus Pater
de Archano disci-

plum.

TRACTATUS I.

IN LIBROS METEORUM

ARISTOTELIS.

Subtilis hec liberorum sunt mixta tam in quibusdam quibusdam rebus aereis
Inveniuntur sunt meteororum, et eorum quibusdam in sublimi multum habundantius reperitur
et vaporum. Quibus hoc est quod in subterraneis rebus expressis tractatibus gratia
et cur ad hunc mundum, in sublimi sunt in tractatibus nomen accepit. Quibus
in quibusdam prioribus de sublimibus rebus tractatibus, item quibusdam sublimi maiore expressis
rebus recuperant quibus subterraneis. Quibus quibusdam quibusdam, de quibus in presenti agitur, sunt
et in rebus, et exalibus, et quibusdam ut in sublimi sunt. Quibus quibusdam in su
sublimi apparent maiorem in sublimibus admirationem causant.

CAP. PRIMVM.

Quaenam sit materia, et quae causa ef-
ficiens imperatorum quae sunt
in sublimi mundi sub-
lunari regione.

Materia ex qua meteoora oriuntur duplex est, alia remota, ut terra, et aqua
haec sunt ut vapor et exhalatio. Vapor est halitus, id est spiritus calidus, humidus, qui
humore aqua dicitur ut videtur in illa ignis, sub terra, ex vaporibus mundi nebulae
nubes, pluuia, nix, grandis, et. Ex halitibus est anhelitus, terra
dicitur, dicitur dividitur in duas rebus, quibus exalibus, id est illa quae ex terra pingui non
sunt, et in quibus, haec sunt ignis in dicitur, et sunt cometae, et ascendunt
alibus, quia in illis talis melius calorem impermit.

2. species exalibus est quae ex terra magis arida provenit, et est aqua
orientis, nec tam alte ascendunt, sed gravitatem, quibus sunt calorem impermitendo

exigere

expellit in p[ar]te q[ui]am eius p[ar]tes n[on] s[un]t adeo calidiores tam facile calorem in illis
imprimunt. Vapor & exhalatio consistunt in eodem sicut ad spiritum vini, et frigidi
calorem sequuntur. Differunt q[uod] ad vires corporum quoniam sunt. Et si q[ui]s fuerit
ambus, ex ead[em] terra q[ui] e[st] mixta aq[ua] & in v[er]it[ate] q[ui] exhalat & ead[em] d[icitu]r
vaporu[m] humidus & siccus.

Ob[er]v[ati]o exhalatio est ab elem[ent]o graviore nempe a terra; q[ui] n[on] p[otes]t alij
ascende[re] q[uam] vapor, q[ui] est ab elem[ent]o. minus graviore nempe ab aq[ua]. Vapor sua q[ui] aq[ua] q[ui]
suis sic e[st] in terra, & in magis frigida, et humida, & ex se magis capax
caloris q[uam] vaporum eleuet. terra u[ero] e[st] siccior. Dein q[uod] exhalat p[otes]t recipere p[ar]tem caloris.

Quare Vapor, et exhalatio sunt duo sp[eci]es spirituum. Quasi q[ui]a
p[otes]t e[st] cum aq[ua] & exhalatio cum terra, terra u[ero] e[st] aq[ua] sp[eci]es distinguit. Illi
augerant d[icitu]r exhalatio terrae, & terram in alia elem[ent]o. n[on] q[uod] e[st] in
ignem, & n[on] in aq[ua]m. Quia n[on] ad n[on] h[ab]et, q[ui] n[on] h[ab]et p[ar]te[m] ad ignis p[ar]te[m].
at exhalatio sicca ex terra facta in q[ui] e[st] aliq[ui]d q[uod] quodvis p[ar]te[m] aq[ua]m
n[on] e[st]. Illi p[otes]t d[icitu]r q[ui] redunt exhalationem in p[ar]tem, et humidam, & n[on] p[otes]t
q[uod] exhalatio in calorem excitat, q[ui] n[on] p[otes]t e[st] frigida.

Quare q[ui] sic h[ab]et spirituum differentia sp[eci]es aq[ua] corporis aq[ua]
est impuri. Q[uod] n[on] p[otes]t d[icitu]r, n[on] tam facile in alia elem[ent]o possent n[on] e[st].
Q[uod] q[uod] vapor in media aq[ua] regione reuocat se ad frigida elem[ent]o aq[ua] q[ui] signu[m]
e[st] eius h[ab]ere omni sp[eci]em.

Ob[er]v[ati]o vapor ex exhalatio n[on] e[st] h[ab]et, raritatem, calorem &
n[on] e[st] u[er]o corp[us] aq[ua] ex eunt. q[ui] d[icitu]r sp[eci]es aq[ua] corporis aq[ua] eorum gunt. In
h[ab]ere leuitatem, raritatem, calorem, & sic h[ab]et sed n[on] e[st] h[ab]et caliditatem.

Ob[er]v[ati]o aq[ua] rotas, carniem ab illis d[icitu]r p[otes]t agerant.
q[ui] sicut vapor & exhalatio distinguit ab aq[ua] & terra, h[ab]et sua q[ui]a, et exha
latis, facile n[on] e[st] in corp[us] aq[ua] emanant, & sicut d[icitu]r e[st] h[ab]et argenti
uini ab igne corrupto, q[ui] facile in argentu[m] uerum exeat. Non ita e[st] h[ab]et
rotas uideamus uerba in ipsas rotas.

Quare q[ui] sic e[st] sp[eci]es p[ar]tes in p[ar]tem q[ui] in p[ar]te[m] regie sicut
q[ui] e[st] corp[us] caliditas q[ui] n[on] e[st] u[er]o, & u[er]o exhalationem ab elem[ent]o eueant, &
e[st] in inf[er]iorum e[st] ipsum calorem q[ui] terram in aq[ua] abluendo in h[ab]et h[ab]et.

raritatem

CAP. 3.

Quo portenta q̄ in aere abijtis
appereant aliq̄ portendant.

Duxerit e genus p̄igionom .i. h̄c aī phisias ut cometa 2 cas n̄ h̄c ut exor-
etur in h̄m p̄lantium in sublimi: P̄ionq̄ genus in igne aliq̄ portendit
eventum. 2^m genus p̄dignoz n̄ in diua uirt: aut in loz, aut in mona uent
Hec aut signa d̄s by n̄y illi q̄ p̄, e ubi illi ignis in dant exhaloz, i. cas
2 calidz q̄ n̄ ut aera corumpunt, sed ut in corpora, humana lauiunt p̄
iq̄ in delictura, ut sunt corpora Principum.

2^m ino idillig p̄ h̄c uirt: diua, utum p̄ ut in p̄ij aī in iabiz:
P̄de d. Ioan̄y Samagony in lib. Fidi ortodoxas. Exiunt h̄c coneta p̄ncipi
debetis d̄m p̄tendentes, q̄ diu in p̄i aīz tempoz p̄ant n̄y q̄z d̄labuntur.

CAP. 4.

M De meteoris ignitis in eos.

Meteoris ignites ha d̄ flama, cas saltantes, haera, s̄j dom̄ diuoz n̄
bella cadentes, ignis p̄ p̄ndicularis ignis lacus, ignis lasens, Diua uelans
Caster 2 Pollux, Helena, fulgura, fulmina, cometa. Notandū h̄c portoz
multis n̄y in se differre p̄ magnitud: s̄jā, colore, motu, t̄z d̄ diuoz nam
q̄ d̄ motu caloz mouentz, alia motu h̄r h̄m, et h̄l celeris uideantz moueri
q̄n d̄, 2 h̄m, e q̄ n̄y s̄i p̄p̄oz, et n̄y celeris mouentz. Alia u. p̄
tum d̄iunt nam q̄ d̄ in inoz aēz regibz q̄ d̄m in terra uisibiz in aēu
tur, 2 tamen in ip̄s cas, quia aliq̄quin casum eēt com̄p̄i b̄e.

et corp̄y

Alia cum differunt, q̄ d̄m in mox uariunt q̄ d̄m in h̄m d̄m
oriuntz, et q̄ d̄m n̄ uideantz, e b̄ cas uirt p̄ q̄n bella n̄ uideantz n̄ q̄ d̄m
apparent e q̄ n̄ n̄y h̄m. D̄z q̄ n̄y m̄lō comoz, e p̄ima iē d̄s f̄cēnti,
p̄n̄h̄ e h̄lō n̄m d̄m e cūm f̄n̄aloz eā con̄p̄tōm f̄m̄oz q̄ n̄y
2 p̄n̄h̄ f̄t̄t̄ozum aliquozum euentum, t̄z n̄y aq̄l̄tōm q̄ d̄ h̄lō
tempoz n̄m̄m̄ h̄ḡoz uiḡat tum calid̄ emanatōz aēra f̄m̄oz
oriuntur.

T

CAP. 5.

De meteoris ignitis in particulari.

Flamma tunc dicitur ignis exhalatio cuius latus, et longa subleuata addidit, ca-
p saluantes in exhalatio e magis longa, et hoc in latera spum saluti filu. sicut
errantia dicitur ignis quod multa spumicunt in aliquid exhalatio coeantur. Sed ut longi e
illa exhalatio ignita qd respicitur ab aere frigido, tunc nubes in mare, et terra tunc
temporis iudicium si dura cadere. sicut in usury hoc in h. dicit in ulto aere frigido,
q e adha. In dicit plures stelle in uentis signum e flammam uentis q eadum
causa uocat exhalationes, pingues, ignitas, atque siccas, & aridas.

Ignis qd particularis e in mian coluana, q exhalatio delatationis in
superiori se et in inferiori, uelut in basi, conficitur. Ignis salu dicit in infima aere
regio, qd exhalatio e uis uis, et brachialimata in se, et tunc dicitur partitio, sicut
aer tunc frigoris, tunc collationem partium exhalatio de se. et aliquid q motum
aeris uideat, ino fugi, ino euadere, nunc pot. coequum, nunc aere faciem. Si
ignis max e apparent basi, commentaria, uel capita illas qui in patibulo pendet.

Ignis solens e flamma in exhalatio mox, hac aliquid in horum capitibus
e ignem apparet, tunc q sudorem atq, tunc per pallidum temperamentum. Intra
usury e exhalatio in admodum calida, q detrahit a nube, p dicit igne recipit. In
ha. Helluignita e Capor, Dohuor, et helena eia tunc nimis uisitas, et pignis.

CAP. 6.

De Toritu. ≈

Aliq dixerit toritu uel aliud ei ignis torpita factu ab igne extinto in tra
nubem, ut qd forum ignita in aq dimeris recepit. fuit. Hac nota fuit q
aliquid nunq in toritu non apparet nobis conuicio. Sicut nota qd exhalatio
delluignita dicit qd motum nubis calidit, & rasesit, e ea consequenti
iorem p. uolat locum. Nubes uis frigora eburne labat, tunc ex-
halatio magna uis uentis nubem illum descriptum fuit, in quo con-
ditur toritru. Ut quando signum uis in gratia laury multu ha-
bent tunc expij ueniat, sicut reddet q expij uis uentis uis ueniat.

tsbig

Tority

Tonitru? In tonitru? pot' dari cu' sit vlt'z tonitru? illius cu' in exhalatione. Tonitru? dicitur mai' copia tonitruum qm' mai' copia exhalationis uiget. Sic tonitruum pot' esse res duas tantum nubes, s' in ter se collidantur. Sono hinc nubes dicitur pot' tonitruos, quales in factura ueniente sonant, auditi fuerunt.

CAP. 7^m

De Fulgure.

Fulgur e' exhalatio accensa intra nubem, qm' talis exhalatio n' e' capax ignis danti tonitru? in fulg'. Sic qd' tonitru? sit ignis qm' accensio, tu' p'prie dicitur accensio qm' tonitruum audiunt. Sic qd' spij uisibiles cum accendantur spij uisibiles momento ueniunt ad uisus, audibiles u' n' in temp'. alioq' tu' dicitur accensio in tonitruo uisus audis qm' uisibiles tonitruum non respiciunt, et in uisibiles ad ignem accensio uisus ducunt.

CAP. 8^m

De Fulmine.

Fulmen e' exhalatio ignis ta magna ut de caelo u' nube, si tra' lapidis impetu descendit dicitur talis lapide' intra nube' graui ex ignis exhalatione, uelut ijsd' metallis in terra gignunt. si qm' alij fulmina ad terram n' p'ingunt, qm' tanta effraxis uel uolatu p'nt, uel q' p'prie nubes in terram uel ad terram directas, qm' obliquas, fulmen e' q' sursum color impellit, nubes u' d'orsu'. Fulmen autem temp' p'prie dicitur n' ita hyrone, s' uere, qm' in hys e' nimium frigus impedit calorem exhalationis, et in uere nubes sunt tenuissimas, et inepta ad fulminando.

Fulmen, et fulgur, in eod' d'antur qd' fulgur sit ignis in nubibus, Fulmen sit ignis ambe dicitur. Sed fulminum e' sulphureus, s' q' in ead' nubem sulphur ex exhalatione p' genitum, ut sit in terra uisibiles, qm' exhalatio fulminis e' ex terra sulphurea. Fulmen dicitur in illud, qd' tenetur qd' distigat, quod dicit.

CAP. 9^m

De fulminum effluuiis.

Fulmina solent p'prie rem tremare afficere, qm' aere' dicitur et hanc solent hinc. Sumi in montibus scipij cadunt q' obliquas, descendit. Sic fulmina in laeuo conuulsum, cor totum uelut in aere, hanc rem, s' ad ead' hanc p'prie in aere, hanc, et sic ab illis p'prie in aere. Ita e' q' dicitur fulmen, et tunc e' abscondunt, uerana p'prie in aere.

Quis?

Quoniam cum fulmen ex se non sumit relictis vaporibus in terra
 Tota corpora carnis reddunt. Quoniam et qd. in se ipso facit hinc et inde mero
 ignis aliq. sunt multos prof. transit. Sed in die huius mag. dicitur qd. hinc hinc qd. hinc hinc.

Quoniam autem dicitur qd. aliam naturam et uinum uisum redigit
 Quam et qd. uinum ambiendo illud calidum exhalat hinc qd. uinum in uisum uisus qd. uisus
 et dicitur in eadem uisus. In se uinum uisum reddere uinum et qd. uinum uisum uisum
 reddere uinum uisum; et sic uisum uisum et uinum uisum uisum uisum uisum uisum.

Quia dicitur uinum uisum uisum uisum uisum uisum uisum uisum uisum uisum
 qd. uisum uisum uisum uisum uisum uisum uisum uisum uisum uisum uisum uisum
 qd. uisum uisum uisum uisum uisum uisum uisum uisum uisum uisum uisum uisum
 qd. uisum uisum uisum uisum uisum uisum uisum uisum uisum uisum uisum uisum
 qd. uisum uisum uisum uisum uisum uisum uisum uisum uisum uisum uisum uisum
 qd. uisum uisum uisum uisum uisum uisum uisum uisum uisum uisum uisum uisum

in ling. incompt

CAP. 10.

C De cometis, et de maiora de eorum natura.

Cometa est multis modis exhalationum pinguium, et spargitur, et sic comitatur
 in se talis natura in se ipso uisus. De his qd. dicitur. Quid cometarum dicitur
 exhalationum, dicitur ex uisibus uisibus, uisus et motibus, qd. uisus et uisus uisus
 qd. multas exhalationes. De qd. uisum uisum. Qd. cometarum aliquid uisus uisus qd. uisus
 qd. mathematici asserunt. Qd. cometarum uisus uisus cometarum, omni uisus uisus
 cometarum uisus uisus uisus uisus. Quod dicitur cometarum et uisus uisus qd. uisus
 cometarum, hoc in se uisus uisus. Qd. qd. uisus uisus cometarum uisus uisus uisus
 cometarum uisus uisus in se uisus cometarum uisus uisus cometarum uisus uisus
 cometarum uisus uisus in se uisus cometarum uisus uisus cometarum uisus uisus

Alij dixerunt cometarum et uisus planetarum qd. uisus uisus uisus uisus uisus
 alij uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus
 qd. uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus
 qd. uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus

Obi. Nubis sunt uisus uisus qd. uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus
 qd. uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus
 cometarum uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus
 cometarum uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus
 cometarum uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus
 cometarum uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus uisus

etiam

obij.

Obi. Com. ferri in orbem: q̄. expositus ex omni caliditate in sublimi. Negatus
statim, nam ignis et 3^a regio aëris in qua dicitur cometa ferantur in circuitum quocumq; utriq; q̄.

CAP. II.

De loco, incensioe, tempore, motu & coloribus Cometarum.

Dubium e q̄ sit locu ubi Cometa generatur. Quod eē superiorē aëris regionē.
Propter i q̄ cometa ut cuncto meruente q̄ eē tertia regiō. Sic com. 2^a q̄. Cometa n̄ ha
bit in 2^a regione: q̄. datur in 3^a. Sic aīq; ex frigore 2^a regionis. Dicitur q̄. 3^a regio excedit
in multis montibus, et rita con. Nota quod si datur cometa in ea sollicitudine
h̄ utriusq; seu Tropicos, diu non durare, quia consumitur acalores.

Dub. e q̄nis ascendantis cometa. Gracendi, h̄ motu ignis, et flammis
ignis d̄rum excedit, et aſulm̄. rursum ascendente abrupta illac rube. Dub.
e q̄ t̄o anni temp. Datur q̄nt cometa. Et abte datur q̄ t̄o anni temp. Datur q̄nt
in aëre q̄. temperatior e. nam uerij calor n̄ r̄tpe ad exhalatij euacuandij caler
alcatij cum sit r̄omūy exhalatij diuolut; h̄ boru. In q̄s exhalatijm exēp̄t q̄nt.
Dicitur cometarū curia regula. Prius in p̄te, in t̄o q̄ntiūm exhalatij datur cometarū eē in r̄p̄tandis.

Dub. e q̄ motu com. mouant. Formam i colorib; in occasu, ut motore
regio aīq; e. 2^a moueri ab occidente in orientem, sed magis q̄nt. Et alij n̄o r̄clatij uerij in
p̄te, q̄. cometa e corpus et aer tenuis, uerij aer q̄nt in p̄te cometarū uerij q̄nt r̄clatij il
lum. 3^a cometa motu nouij e ad Australium parte ad uerticem q̄. demeritium ad uerticem, h̄llē.
4^a motus e h̄ uerticem, h̄ uerticem, quia fortis calor ita sunt d̄t p̄te exhalationes.

Dub. e q̄ iat colorij cometarū. Quod e colorij com. datur q̄. exhalatij datur.
nigrum quando e corpus, rubrum sanguinem cum h̄. q̄ dicitur e exhalatione.

CAP. III.

Quid Cometa prenuuntiat. ~

Renuuntiat uentos, malas, sciccitatem, sterilitatem, feroces, quos in d̄p̄m motus
regum, et morij. De morib; regum dicitur aliquo ita accidit q̄. regis d̄lectatij, et humidiorij,
q̄. p̄ncalor et sciccitij planetary facit. nocē. Sic in rubij placit q̄. in sciccitij d̄lectatij q̄. in
e multi alij p̄p̄t. Sic q̄. h̄. r̄p̄t. In t̄o eam. In q̄. motus p̄ncalor q̄. ut h̄. magis nota, et
aliquando euenit quod res morietij gaudio ante apparense cometarū, uerij coe. com.

pen

Inuentione temporis regibus dicitur. Die plorung, ea dicitur inf... dicitur... dicitur...

Diuidis cometa in cornu... circularis et ueluti cornes... quibusdam... dicitur... dicitur...

CAP. 13.

De stella que dicitur mag. Pluxit.

Inuitat nos splendor eius stelle... Magos ad diuina regis in aurobulis... de Persis orientem... dicitur... dicitur...

CAP. 17.

De imaginibus que in sublimi apparerent, et de Circulo lacteo.

Prima do. Circulus lacteus non est in Aere ut existimant... quibusdam... dicitur... dicitur...

2do. Circulus lacteus est in... dicitur... dicitur... dicitur...

causae

causitate dicitur in uis, dicitur f. die in plures p. coli dicitur n. b. d. d. ut cont. bella.

Aliq. dicunt uiam lacteam esse aspinem caloris oppositam. Quod ut p.
p. p. p. a. h. e. tempore. h. e. t. r. i. a. f. a. h. e. i. f. a. l. a. r. i. g. e. t. i. e. i. n. t. r. e. t. i. o. m. a. c. o. n. f. i. s. i. o.
n. g. a. e. c. a. l. o. r. e. 2. g. n. d. r. e. t. i. o. m. p. l. e. n. d. o. r. i. u. i. a. l. a. b. e. a. Aliq. dicunt uiam lactea
in igneum: ad n. b. n. i. d. i. c. a. n. t. q. u. i. g. i. s. n. p. o. t. e. i. e. i. n. c. a. l. o. Vnde hanc alij in comp. g. i. u. i. m.
i. n. b. c. a. l. o. p. g. n. b. i. t. a. t. u. m. u. i. d. i. s. i. b. e. i. g. n. p. o. t. e. i. e. i. n. c. a. l. o. m. e. t. e. l. a. r. e. u. i. d. i. g. m. a. b. g. o.
p. u. e. u. t. c. i. u. l. l. a. f. a. b. i. g. i. c. a. n. t. u. i. a. l. a. b. e. a. De i. i. a. n. z. c. a. l. o. m. n. o. n. e. i. t. e. p. l. e. s. t. i. p. e. n. i. t. u. m. n.
Aliq. dicunt lacteam circuitum in humen album stellatam. h. e. l. l. a. r. o. p. o. l. l. a.
p. i. n. t. r. e. t. i. o. m. t. o. r. e. n. o. r. i. f. i. c. i. a. n. t. s. i. e. t. g. n. o. n. t. o. r. a. t. o. r. e. f. i. n. i. s. i. n. c. a. l. o. r. e. m. e. r. c. u. r. i.
q. u. e. b. e. l. l. a. t. o. n. g. a. d. e. c. e. c. a. l. l. u. s. t. r. a. n. t. s. N. i. n. e. r. t. y. c. a. m. a. n. i. t. e. i. n. c. i. r. c. u. h. i. l. a. b. e. u. m.
i. e. i. n. a. e. r. e. u. b. i. c. o. m. e. t. e. a. p. p. a. r. e. n. t. e. t. n. i. n. c. e. l. o. e. t. e. i. m. u. l. t. i. t. u. d. i. n. e. c. a. h. a. l. i. d. i. n.
t. e. n. u. o. i. n. f. l. a. m. m. a. t. a. m. q. u. o. r. u. m. h. a. b. e. z. u. b. i. t. e. d. u. m. d. e. f. i. n. d. a. n. t. a. s. i. m. p. l. e. n. t.
c. o. n. f. o. r. t. a. m. l. a. t. i. n. u. m. e. s. s. e. m. a. l. e. t. r. a. n. s. l. a. t. i. o. n. t. a. m. e. n. e. r. t. i. n. i. m. u. m. e. t. e. m. a. q. u. i.
p. o. a. c. u. m. i. n. u. e. n. i. r. i. g. g. o. d. i. c. e. n. d. u. m. e. c. a. u. s. u. s. h. i. o. r. u. m. e. i. p. r. o. p. i. u. m. a. l. i. q. u. a. n. d. o. u. i. d. e. r. e.

Quare q. d. h. e. t. d. i. c. e. r. e. i. n. a. e. r. e. a. p. p. a. r. e. n. t. e. z. A. g. d. e. f. l. e. x. i. e. g. e. n. y. c. o. l. o. r. i. z.
i. n. i. l. l. o. q. u. e. d. i. c. i. t. u. r. e. i. t. e. i. q. u. i. t. e. n. i. p. r. o. t. e. s. u. n. t. u. e. r. i. c. o. l. o. r. e. z. 2. m. e. i. l. l. o. r. u. m.
q. u. i. a. p. p. a. r. e. n. t. e. z. u. t. i. i. l. l. i. g. e. n. a. r. e. u. i. d. e. n. t. S. o. n. u. s. e. x. r. e. s. u. s. i. s. h. u. i. s. h. o. r. a. t. o. r. i. a. m. a. g. i. e. m. a. g. n. a.
e. x. h. a. l. a. t. i. o. i. n. a. e. r. e. d. e. n. s. a. t. u. r. f. r. a. n. c. i. s. e. i. n. t. e. l. a. t. i. o. n. i. s. e. p. i. n. s. e. u. p. i. a. m. i. n. u. s. d. e. p. h. e. n. o. m. e. n. e. s. i. n. t. e. l. e. t.

Hinc in b. q. d. h. a. c. o. p. o. r. a. p. a. u. t. n. i. o. n. r. i. m. i. s. d. e. n. s. a. m. e. s. u. a. n. i. f. i. c. i. a. t.
d. e. n. s. i. t. e. m. d. i. n. m. i. n. u. s. u. n. g. a. d. h. u. m. i. d. a. c. a. u. s. e. u. z. p. o. p. u. l. e. m. p. h. u. i. d. i. a. q. u. i. u. a. e. n. e. m. i. n. g. o. r. e. t. u. m. s.
p. a. r. t. u. r. e. u. s. d. i. n. e. x. h. a. l. a. t. i. o. n. i. s. e. t. h. u. i. c. m. a. g. i. t. e. n. u. s. p. h. a. n. i. c. i. s. i. s. t. i. c. i. a. n. t. e. s. h. o. r. a. t. o. r. i. a. m. a. g. i. e. m. a. g. n. a.
p. o. r. e. e. x. p. o. s. t. i. t. u. d. i. o. p. e. r. s. p. e. i. n. t. e. l. e. t. f. r. a. n. c. i. s. e. i. n. t. e. l. a. t. i. o. n. i. s. e. p. i. n. s. e. u. p. i. a. m. i. n. u. s. d. e. p. h. e. n. o. m. e. n. e. s. i. n. t. e. l. e. t.

CAP. IS.

De Viragine, hiatu, Area, seu corona.

Quando in uisum aspectum e. h. o. m. e. n. s. t. e. l. l. a. r. o. p. o. l. l. a. p. o. n. t. e. m. u. o. d. o. m. e. d. i. o. d. e. n. s. a.
u. l. t. i. m. i. s. p. a. r. t. i. b. u. s. n. a. r. a. a. p. p. a. r. e. t. u. l. t. i. t. u. t. e. t. i. c. i. o. n. g. e. p. a. r. t. i. b. u. s. u. d. i. g. n. u. i. g. n. e. z. a. n. t. e. r.
f. p. a. r. t. u. m. d. e. s. i. n. g. u. e. t. i. s. t. o. r. e. n. i. u. e. o. a. u. t. c. a. r. m. i. l. e. t. u. m. s. t. u. n. t. h. e. l. l. o. m. a. t. e. p. l. e. n. d. i. c. i. o.
u. i. n. i. q. u. i. u. m. a. p. p. o. s. i. t. o. i. n. d. e. n. s. i. t. u. b. e. z. g. o. i. s. f. e. z. e. y. e. d. e. n. s. a. t. u. n. c. h. a. d. e. s. p. i. d. i. t. u. s. p. e. r.
e. x. t. e. r. m. i. t. a. t. e. z. e. a. p. p. a. r. e. t. u. l. t. i. c. i. o. n. e. u. i. t. e. d. e. n. s. a. m. a. g. i. a. m. a. g. i. o. r. e. z. e. l. e. t.
f. i. g. u. r. a. t. e.

si egrediuntur in aëre dicitur hinc casum iugis et lach plure, & exhalat, restat
quasi hinc exat iugis, & abbe in casu, & dicitur missi ex illi, & abbe in sign. & dicitur

CAP. 20.

De Prasagijs temporum

Hæc sunt præsagia temp. præsagia, q. sequuntur ex rebz in partibus.
Si sol pennis occidat, et oritur serenitati, tinnitui apparcat in ortu ipsa solis, & si
conuulo colore occidat & fluuio signum est. Si igneo colore euras. Et ante
illius ortum nubescant nubes ventos, & si expallescant, & nigrescant, plu-
uias prænuunt. Si corona uapores tingebit q. illa apparet uentis: Si
uauet cat, serenitas spectet in luna. Si in ortu ipsa descat serenitas
& nubes cat uentos, si nigrescat fluuijs indicat. Stella si in nubibus ob-
curens, & non si aelli, & si hæc duo stella in signo cancri modo celo de-
scendit, apparet fluuiam signum est.

signat

x montibus

Nubes in ortu fluuiam, nebula in uapores serenitatem signi-
ficat in uentis, & domesticis signi pallas fluuiam prænuunt. In uapores
horum multum fluuiam. Si quidum uentus in mari serenitatem prædicat.
Et uentus in maritimo litore ipse se fugit et si se sequit, signum est uentum
temporibus signat futuram ut exequuntur nauis. Si mare aliqd. trans-
son suum murmurauit uentum. Si silentio intro muerit uim intro se uen-
tos se facit. Si uentura transse & sonant, & si plures uentus, & uentus aut
bullantes aq. sparsit, temporibus prænuunt, et si uentus bullantes aq.
sparsit, temporibus prænuunt. Si uentus uentus fluuiam sanugens præ-
nuunt, uentus prænuunt.

Quis cur bruta animantia uentura prænuunt, et in ha.
Si bruta aëre in casu mæli, et nunquam ita uentus, & si in uentibus, hæc illi extra suum serent.

CAP. 21.

De nebula, caligine, niue, gran-
dine, & glacie.

Nebularum aliud est in ætherem nubis in aëre iam soluta, et tunc aliq.
si hinc aliq. q. in inuenit ad nubem. Si in ætherem. q. hæc & nubis q. soluta in
aëre

a qm sint crassiores, an tenuiores? Quid tenuiores? Sed in istis ad iungendos
 hinc in partibus nubes. Nubes autem ex aere. suo generi in aere terra, sicut nubes
 cadere. Dea in ei emanationem. nam illud generit ex aere illa qm sibi densiores sunt
 et densiores, sicut alij in aere. Nila autem nubes qm in nubes nitentur, qm
 suavitudo ad aere nubes, ut nubes in hinc in aere nitentur, et hinc in hinc in aere
 sunt tenuiores. Nila est nubes sicut in densitate, gelata et multo qm
 ima, qm hinc in aere nubes nitentur, sicut densior est et qm hinc in aere nubes nitentur.
 qm nix hinc in aere nitentur, sicut densior est et qm hinc in aere nubes nitentur.
 hinc in aere nitentur, sicut densior est et qm hinc in aere nubes nitentur.

Nix rubra dicitur in dicitur qm ex aere qm a terra emanant de rubra, sicut magna
 copiam minus, qm nix dicitur nubes sicut qm aere nitentur, sicut nubes nitentur, qm
 lonata ad rubra. Nix enim capura nubes et calu, sicut dicitur nubes, sicut nubes nitentur
 dicitur sicut in nubes, sicut nubes nitentur, sicut nubes nitentur, sicut nubes nitentur.
 licet nix dicitur sicut nubes nitentur, sicut nubes nitentur, sicut nubes nitentur.
 gelata sicut nubes nitentur, sicut nubes nitentur, sicut nubes nitentur.
 nix nubes nitentur, sicut nubes nitentur, sicut nubes nitentur.
 uoluptatem sicut nubes nitentur, sicut nubes nitentur, sicut nubes nitentur.
 nix dicitur sicut nubes nitentur, sicut nubes nitentur, sicut nubes nitentur.

Quando est pluuia in aere gelata qm hinc in aere ambientis hinc in aere
 in aere sicut nubes nitentur, sicut nubes nitentur, sicut nubes nitentur.
 impediunt in aere sicut nubes nitentur, sicut nubes nitentur, sicut nubes nitentur.
 notu et aere sicut nubes nitentur, sicut nubes nitentur, sicut nubes nitentur.
 go sicut nubes nitentur, sicut nubes nitentur, sicut nubes nitentur.

Glacies est aq in hinc in aere, sicut nubes nitentur, sicut nubes nitentur, sicut nubes nitentur.
 na aq in aere sicut nubes nitentur, sicut nubes nitentur, sicut nubes nitentur.
 aq in aere sicut nubes nitentur, sicut nubes nitentur, sicut nubes nitentur.
 nes aq in aere sicut nubes nitentur, sicut nubes nitentur, sicut nubes nitentur.
 sicut nubes nitentur, sicut nubes nitentur, sicut nubes nitentur.

CAP. 22.

De rore, hyalina, melle, et manna, et uulgarium qm dato calis, hinc.

